

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y HÀ NỘI
HANOI MEDICAL UNIVERSITY

CHĂM SÓC TRẺ EM NHIỄM SARS-CoV-2 TẠI NHÀ

BS. Nguyễn Lâm Hiếu- Bộ môn Tim mạch
BS. Lê Nhật Cường- Bộ môn Nhi
Trường Đại học Y Hà Nội

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y HÀ NỘI
HANOI MEDICAL UNIVERSITY

NỘI DUNG

1

• **Đại cương**

2

• **Đánh giá mức độ bệnh**

3

• **Chăm sóc trẻ tại nhà**

4

• **Kết luận**

Đại cương

- Covid-19 đã hiện hữu cùng y tế và xã hội trong hơn 2 năm
- Tỷ lệ trẻ em mắc Covid-19 ngày càng gia tăng
- Bệnh cảnh nhìn chung nhẹ hơn người lớn
- Để thích ứng an toàn, tiến tới đưa Covid-19 thành bệnh đặc hữu

Điều trị tại nhà ở trẻ
bệnh mức độ nhẹ là
chìa khóa

Đánh giá mức độ bệnh (BYT 08/11/2021)

Mức độ bệnh	Nhẹ	Trung bình	Nặng	Nguy kịch
Phương pháp				
Dấu hiệu	Nhịp thở bình thường theo tuổi: SpO₂ ≥ 96% khi thở khí trời.	- Viêm phổi: thở nhanh ¹ - SpO₂: 94 -95% khi thở khí trời - Trẻ tỉnh bú, ăn uống được - XQ phổi tổn thương mô kẽ, kính mờ thường ở đáy phổi	- Viêm phổi nặng - SpO₂: 90 - < 94% khi thở khí trời - Trẻ mệt bú, ăn uống kém - XQ phổi tổn thương ≥ 50%	- Đặt NKQ thở máy - Tím tái - SpO₂ < 90% khi thở khí trời - Sốc - Suy đa cơ quan - MIS-C có sốc - Cơn bão cytokin
Nơi điều trị	Tại nhà hoặc cơ sở cách ly ²	Nhập viện	Nhập viện điều trị tại ICU	

Yếu tố nguy cơ bệnh nặng

- Đẻ non, cân nặng thấp
- Đái tháo đường, rối loạn chuyển hóa, bất thường gene, béo phì
- Bệnh hô hấp mạn tính, hen phế quản
- Bệnh tim bẩm sinh
- Suy giảm miễn dịch bẩm sinh, mắc phải (HIV, điều trị corticoid kéo dài)
- Bệnh thận mạn
- Ung thư, huyết học (bệnh hồng cầu hình liềm),...

Đối tượng chăm sóc tại nhà

- ❖ Trẻ mắc bệnh **ĐÃ ĐIỀU TRỊ TẠI CSYT**, được ra viện theo dõi tiếp tại nhà
- ❖ Trẻ mới mắc bệnh:
 - Mức độ bệnh nhẹ
 - Không có các yếu tố nguy cơ diễn biến nặng
- ❖ Có người chăm sóc theo dõi khỏe mạnh, hiểu biết

Mục tiêu điều trị tại nhà

- Phát hiện kịp thời các triệu chứng nặng
- Điều trị các triệu chứng thông thường
- Tránh lây nhiễm chéo trong gia đình

Lợi ích điều trị tại nhà

- Trẻ được chăm sóc trong vòng tay người thân
- Trẻ không bị thay đổi môi trường sống, ít ảnh hưởng tới tâm lý
- Hạn chế quá tải y tế không cần thiết

Triệu chứng bất thường cần báo NVYT

- Sốt > 38 độ C
- Đau rát họng, ho
- Tiêu chảy
- Mệt mỏi không chịu chơi
- Đau ngực
- SpO2 < 96%
- Khó thở
- Ăn bú kém

Dấu hiệu chuyển nặng

- Thở nhanh
- Khó thở
- Cánh mũi phập phồng
- Rút lõm lồng ngực
- Li bì, lơ đờ, bỏ bú
- Tím môi, đầu chi
- Chi lạnh tái, nổi vân tím

Người chăm sóc trẻ cần được hướng dẫn nhận biết các dấu hiệu nặng, dấu hiệu bất thường (cần có hệ thống video hướng dẫn)

Chuẩn bị dụng cụ

❖ Phân công người chăm sóc phù hợp

❖ Phòng cách ly:

- Tốt nhất là phòng riêng, có nhà vệ sinh riêng, thống nhất với gia đình không gian riêng cho người nhiễm
- Đồ vệ sinh cá nhân riêng: Khăn mặt, bàn chải, thau chậu, quần áo, dụng cụ để ăn,...
- Găng tay y tế
- Có bàn phía ngoài để đồ ăn, thức uống
- Thùng rác có nắp đậy, loại mở bằng chân, túi rác vàng

Chuẩn bị

ĐỒ DÙNG THIẾT YẾU

Khẩu trang

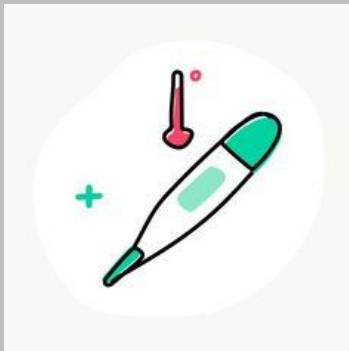
Nước sát khuẩn

Máy đo SPO2 cầm tay

Điện thoại

Kẹp nhiệt độ

Nước muối sinh lý

Thuốc hạ sốt dạng uống, **đặt hậu môn**,
Oresol, thuốc ho, vimatin tổng hợp

Máy đo SPO2

- Cho trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ

Danh cho trẻ em

Máy đo SPO2 và Nhịp Tim Cảm Ứng
CM560D - CONTEC

- Cho người lớn

Người chăm sóc

- Đeo khẩu trang, tấm che giọt bắn khi chăm sóc trẻ
- Vệ sinh tay thường xuyên
- Mở cửa sổ thông thoáng nơi ở
- Thường xuyên vệ sinh bề mặt
- Xử lý chất thải của trẻ nhiễm bệnh theo hướng dẫn
- Ổn định tâm lý cho trẻ, nhận biết dấu hiệu nặng

Đối với trẻ

- Đeo khẩu trang với trẻ trên 2 tuổi
- Vệ sinh tay
- Dùng khăn giấy che khi ho, hắt hơi, sau bỏ khăn giấy
- Tập thể dục nhẹ nhàng đối với trẻ lớn
- Đo SpO₂, nhiệt độ 2 lần/ngày (tự đo hoặc người chăm sóc giúp đỡ)

Dinh dưỡng

- Đảm bảo dinh dưỡng đầy đủ, đa dạng thức ăn, chế biến dễ ăn
- Tiếp tục bú mẹ kể cả khi mẹ là F0
- Đảm bảo đủ nước, nhất là khi bệnh nhân sốt

Tuổi	Lượng nước uống 1 ngày (Sữa và nước)
0-6 tháng	Sữa mẹ hoàn toàn
7-12 tháng	800 ml
1-3 tuổi	900 ml
4-8 tuổi	1200 ml
9-13 tuổi	1600-1800 ml
14-18 tuổi	1800-2600 ml

Xử trí sốt

- ❖ Chăm hạ sốt: Lấy **nước ấm**, lau nhẹ chỗ nách, bẹn, lòng bàn tay chân cho trẻ. Chăm khoảng 10-15 phút kẹp lại nhiệt độ. Dừng chăm khi nhiệt độ dưới 37.5oC.
- ❖ **Uống hạ sốt khi sốt trên 38,5oC**: Paracetamol 10-15 mg/kg/lần. 4-6 giờ sau có thể uống lại nếu sốt.
- ❖ Uống thêm nước

Tiêu chảy

- Định nghĩa: đi ngoài trên 3 lần/ngày hoặc phân lỏng nước
- Khi trẻ đi ngoài chú ý mất nước: Khát nhiều, da khô, mắt trũng, tốc độ đi ngoài nhiều
- Xử trí: Tiếp tục cho bú mẹ, uống thêm Oresol, báo nhân viên y tế để tư vấn
- Oresol: pha nguyên gói với lượng nước đủ theo khuyến cáo trên bao bì, cho trẻ uống từng thìa nhỏ

Xử trí ho, đau họng

- Ho là phản ứng có lợi của cơ thể để tổng xuất các dịch tiết bất thường ở đường thở ra ngoài cơ thể
- **Sử dụng thuốc ho khi thật sự cần thiết, đúng chỉ định**
 - Thuốc ức chế ho: Dùng khi ho quá nhiều, ảnh hưởng đến ăn uống, sinh hoạt.
Không dùng cho trẻ dưới 6 tuổi
 - Thuốc loãng đờm: 1 số ko dùng cho trẻ dưới 2 tuổi, có thể thay thế bằng uống nhiều nước
 - Thuốc ho thảo dược: Khuyến cáo dùng

Những điều cần tránh

- Không dùng corticoid nếu không có chỉ định của nhân viên y tế
- Hiện các thuốc chống đông đường uống chưa được khuyến cáo ở trẻ em
- **Molnupiravir** không dùng cho trẻ dưới 18 tuổi
- **Remdesivir** dùng ngoại trú chưa có khuyến cáo tại Việt Nam

HC viêm đa cơ quan liên quan đến Covid

- Nghi ngờ khi:
 - Sốt $>38^{\circ}\text{C}$ và có ít nhất 2 trong các dấu hiệu sau:
 - ❖ Ban đỏ trên da
 - ❖ Phù mu bàn tay
 - ❖ Phù mu bàn chân
 - ❖ Viêm kết mạc (mắt đỏ)
 - ❖ Môi đỏ, khô
 - ❖ Rối loạn tiêu hoá
 - ❖ Bất thường thần kinh (lú lẫn)

*Damien Bonnet, M.D., Ph.D., Necker Hospital-Université,
Paris*

Kết luận

- Điều trị tại nhà với trẻ bệnh mức độ nhẹ không có yếu tố nguy cơ
- Giáo dục người chăm sóc nhân biết được tình trạng nặng
- Sử dụng thuốc hạ sốt, chăm sóc dinh dưỡng
- Không tự ý dùng thuốc chống viêm, chống đông khi không có ý kiến BS
- Cần có tổ y tế cơ sở theo dõi hỗ trợ người chăm sóc trẻ

Tài liệu tham khảo

- Phác đồ điều trị covid 19 ở trẻ em BHYT ngày 08/11/2021
- <https://www.uptodate.com/contents/covid-19-management-in-children>
- <https://www.aap.org/en/pages/2019-novel-coronavirus-covid-19-infections/clinical-guidance/outpatient-covid-19-management-strategies-in-children-and-adolescents/>